

БЕЗОПАСНА СИСТЕМА С ВИЗИЯ НУЛА ЗАГИНАЛИ И ТЕЖКО РАНЕНИ

Във връзка с Решение № 16/ 17.01.2019 г. на Министерския съвет за приемане на интегриран подход „Безопасна система с визия нула загинали и тежко ранени“ 2019 е обявена за година на активна работа по опазване живота и здравето на участниците в движението по пътя под мотото „Пази семейството си на пътя“.

Целта е да се постигне лична безопасност, да се опази здравето и живота на децата и останалите участници в движението, да се предотвратят смъртните случаи по пътищата.

Едно европейско изследване за оценка на риска по пътищата по критерий „Пътна безопасност“ поставя България на второ място (непосредствено след Румъния) по брой убити при ПТП за 2017 г. За сравнение през 1965 г. България е била сред петте най-слабо рискови страни по критерий „Пътна безопасност“.

Как може да се промени тази негативна тенденция? Традиционният подход да повишаваме безопасността на движението чрез изменение на поведението на участниците в движението дава резултати, но те не са достатъчни. В много страни с висока степен на безопасност на движението тенденцията на намаление на риска по пътищата е била прекратена към 90 години на миналия век чрез нов подход – създаване на безопасна пътно-транспортна система и визия нула.

Подходът „Визия нула“ означава, че никой не бива да загива или да бъде тежко нараняван при използване на пътната мрежа.

Основни принципи:

1. Хората допускат грешки, които могат да доведат до ПТП. Въпреки това никой не бива да умира или да бъде нараняван в резултат на тези грешки.

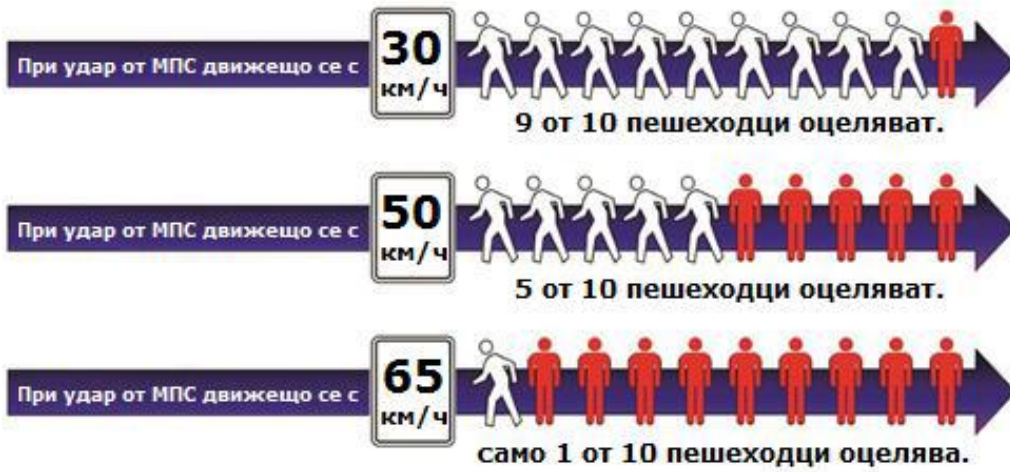
- човек се уморява, разсейва се, не знае, не умее, други правят грешки;

- една-единствена грешка на един от хилядите участници може да доведе до катастрофа;

- пътната травма не може да бъде избегната само чрез подобряване на поведението на участниците в движението;

- пътно-транспортната система трябва да отчита грешката и да защити човека.

2. Човешкото тяло има ограничена физическа способност да поема удари. При удар с над 30 км/час, нараства риска от смърт.

3. Безопасността на движението е споделена отговорност между всички страни – пешеходците, ползвателите на ПТС и тези, които проектират, изграждат и поддържат пътно-транспортната мрежа.

4. Всички елементи на системата трябва да бъдат с висока степен на безопасност и в комбинация да умножават защитните ефекти. Ако една част се повреди, другите да защитават хората. Да се прекъсва веригата от събития, които са довели до загуба на живот или тежко нараняване на хора.

БЕЗОПАСЕН УЧАСТНИК В ДВИЖЕНИЕТО – ЧОВЕКЪТ

Сигурността на движението по пътищата на всички зависи от личния принос и отговорност на всеки един участник в него, макар той да изглежда малък и недостатъчен. Съвкупността от добронамереност, дисциплина и толерантност на стотици хиляди хора едновременно би осигурило една по-здравословна и безопасна среда на пътното движение.

Пешеходците и водачите на превозни средства са сред основните участници, чието поведение е важно за намаляване на пътнотранспортните произшествия.

Изисквания към пешеходците:

1. движението да се осъществява по тротоара или банкета на пътното платно;
2. да се пресичат уличните платна само на определените за това места (светофари, пешеходни пътеки);
3. винаги да се пресича след внимателно оглеждане - първо вляво, после вдясно;
4. да не се пресича рисковано път с интензивно движение, когато видимостта е ограничена;
5. да не се навлиза на платното, ако бързо приближава автомобил, за който не е сигурно, че може да спре;
6. да не се излиза на платното пред/зад спрял на спирка автобус, тролейбус или трамвай;
7. да се изчаква пристигането на превозните средства от редовните линии за обществен превоз на тротоара;
8. да се слиза от автобус, тролейбус или трамвай, като се изчака да спре, и след като потегли да се потърси най-близкото място за безопасно пресичане;
9. никога да не се пресича при червен сигнал на светофара, а когато светне зеленият сигнал на светофара, да не се бърза да се навлиза на платното преди внимателно оглеждане на пътя дали някой автомобил не преминава на червено;
10. да се проявява предпазливост при ограничена видимост или на хлъзгава настилка и да не се избързва, да не се започва пресичане на заснежено или заледено пътнотранспортно платно, дори да изглежда, че приближаващият автомобил се движи твърде бавно.

Изисквания към водачите на превозни средства:

1. да притежават свидетелство за управление на МПС със съответната категория
2. да извършват редовно проверка на техническото състояние на превозните средства
3. да спазват правилата за безопасно движение по пътищата
4. по време на управление на автомобила водачите на МПС да не използват мобилен телефон освен чрез устройство, позволяващо използването на телефона без участие на ръцете му
5. да поставят задължително предпазни колани по време на управление на МПС
6. да управляват МПС така, че да не създават опасни ситуации;
7. да избират подходящо време и маршрут за пътуване на дълги разстояния, за да избегнат върховото натоварване на пътищата; по-възможност да пътуват през светлата част от денонощието;
8. да спазват необходимата дистанция от автомобилите пред тях, за да имат време да реагират в извънредни случаи.

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКИ ИЗПРАВНО И БЕЗОПАСНО ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО

Вероятността едно добре поддържано и напълно функциониращо превозно средство, което отговаря на всички изисквания за безопасност, да участва в пътни произшествия е по-малка. С увеличаване на възрастта и експлоатацията на МПС се увеличава и аварийността им. Гумите, предпазните колани, въздушните възглавници, почистващата система на стъклата на автомобила и изправните светлини (в т. ч. мигачи, фарове, стопове, аварийни) гарантират по-нисък риск от попадане в ПТП.

Всяко моторно превозно средство трябва:

1. да е преминало годишен технически преглед;
2. да се ремонтира при неизправност в оторизиран сервиз;

3. да бъде оборудвано с изправен пожарогасител; с комплект за първа долекарска помощ (аптечка), светлоотразителен триъгълник; светлоотразителна жилетка, комплект инструменти и резервна гума.

ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПРЕДПАЗНИ СРЕДСТВА ПО ВРЕМЕ НА ТРАНСПОРТ

Много изследвания показват влиянието на носенето на колан върху значителното понижение на риска от тежко нараняване и смърт. Според данни на МВР носенето на колан намалява от 1,5 до 3 пъти тежестта на травмите от ПТП.

Например при удар, преобръщане или внезапно спиране необезопасените деца рискуват да бъдат изложени на несъвместимо с живота им количество кинетична енергия. Обезопасената детска седалка намалява скоростта си със същата инерция като автомобила и по този начин разпределя кинетичната енергия, влияеща върху тялото на детето за по-дълъг период и за по-дълго разстояние.

РЕАКЦИЯ СЛЕД НАСТЪПВАНЕ НА ПТП

Пътнотранспортните катастрофи са особена категория кризисни ситуации, които могат да причинят смъртта на много хора. Първите 5-6 минути са от решаващо значение за спасяването на пострадалите.

При настъпване на инцидент на пътя следва:

1. Подава се сигнал до единен спешен номер 112 със следната информация:

Къде? - посочва се точното място, ако ПТП е в града и се посочва ориентир, ако злопоуката е извън населено място; **Какво?** - посочва се с какъв вид автомобил - лек, тежкотоварен, пътнически; с опасен товар (номер на оранжевата табела) или друг. Посочва се какъв точно е обемът на щетите, според това което се вижда; **Колко?** - посочва се броя на пострадалите и по възможност се описват техните наранявания; **Кой?** - казва се фамилията на човека, подаващ сигнала и се преминава към оказване на първа долекарска помощ и обезопасяване на района.

2. Поставя се светлоотразителен триъгълник на 30 м от мястото на ПТП в градски условия и на 100 м в извънградски.

3. Спира се преминаващите автомобили около мястото на инцидента за помощ.

4. Оценява се състоянието на пострадалите, което включва:

4.1. дали пострадалите се намират в съзнание;

4.2. дали пострадалите могат да се движат. Препоръчително е движението на пострадалите да се избягва до пристигане на екип на Спешна медицинска помощ. Ако е необходимо преместване на пострадалите да се избягват резките движения и да се пази гръбначния им стълб;

4.3. ако има наличие на обилно кръвотечение от ключова важност е то да бъде спряно;

4.4. ако пострадалите имат фрактури на крайниците, да се обездвигат.

БЕЗОПАСНО ДВИЖЕНИЕ ПО ПЪТИЩАТА НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ

Инструкция за деца и ученици:

1. Внимавайте, когато се движите по улицата, защото е опасно.

2. Движете се по вътрешната част на тротоара, колкото се може по-далеч от платното за движение.

3. Движете се плътно вляво по улици без тротоар и срещу движението на на срещните автомобили.

4. Пресичайте улицата само на определените за целта места - пешеходна пътека или подлез.

5. Препреминавайте по пешеходната пътека с внимание, макар да имате предимство.

6. Спазвайте сигналите на светофара.

7. Пресичайте само на зелена светлина на светофара, като отново се огледате в двете посоки.

8. Оглеждайте се внимателно преди да пресечете пътя, дори да бързате.

9. Когато пресичате пътното платно, изберете мястото така, че да виждате целия път.

10. Пресичайте само когато автомобилите са на безопасно разстояние и не се приближават с голяма скорост.
11. Когато пресичате – първо се огледайте наляво, после надясно и по средата на улицата пак наляво.
12. Никога не пресичайте улицата тичайки, между паркирани коли и пред спрял на спирка автобус.
 - При натоварено кръстовище, помолете по-възрастен от вас човек да преминете с него.
13. Не преминавайте пред и зад спряло превозно средство, защото нямате видимост.
14. Ако все пак ви се наложи да преминете зад спряло превозно средство, внимавайте с насрещното движение.
15. Изберете, заедно с родителите си, най-краткия и безопасен маршрут, по който можете да отивате и да се връщате от училище.
16. Не играйте около спрели и паркирали автомобили.
17. Не играйте на пътното платно и по кръстовищата, а на определените за това места.
18. Не излизайте на улицата с велосипед преди да сте сигурни, че е изправен (звънец, спирачки, фар отпред и светлоотразител отзад) и го управлявате отлично.
19. Карайте велосипед на разрешените за това места.
20. Винаги носете предпазна каска, когато карате велосипед.
21. Не излизайте внезапно на уличното платно.
22. Помнете, че на пътя има агресивни водачи на пътни превозни средства, които застрашават вашата сигурност.
23. Слагайте предпазен колан, винаги когато се возите в автомобил.
24. Слизайте от кола само от страната на тротоара.
25. Ако нещо се случи - бързо извикайте помощ.

Вслушвайте се в съветите на вашите родители, когато ви разясняват основните правила за движение по пътя. Вярвайте им! Те най-много от всички желаят да опазят вашия живот и здраве!

Инструкция за родители:

1. Придружавайте задължително вашето дете до училище, като му разяснявате постоянно правилата за движение на пешеходците, местата за пресичане на пътното платно и кръстовищата около училищата, значението на светлините на светофара.
2. Определете кой е най-краткият и безопасен маршрут, по който детето Ви може да ходи и да се прибира от училище. Провървете маршрута няколко пъти заедно с него, за да се убедите, че го е запомнило.
3. Контролирайте лично, дали детето спазва Вашите указания за пресичане и дали се движи по уговорения маршрут.
4. Обяснете на детето си, че не бива да пресича пред спрял на спирка автобус и зад паркиран на улицата автомобил.
5. Уговорете с детето си безопасно място, където да играе, след като си подготви уроците.
6. Използвайте времето на пътуванията, за да обяснявате нагледно това, което се вижда на пътното платно - пътните знаци, грешките и опасното поведение на възрастни и деца на улицата.
7. Убедете се, че преди детето Ви да излезе да кара велосипед или ролкови кънки, то е облечено с необходимите предпазни средства и към дрехите му има прикрепени светлоотразителни елементи.

Познаването на правилата по безопасност на движението все още не ги прави част от поведението на Вашето дете. То трябва да се научи да мисли, да действа и да взема решения като участник в движението, а това става с практически упражнения, най-добре под формата на игри или състезания с родителя (например - кой пръв ще забележи пешеходец в нарушение).

Като водачи на пътни превозни средства Вие трябва:

1. Да познавате и очаквате възможните реакции на децата, когато са на улицата или близо до нея.
2. Да карате с безопасна скорост, за да не се стигне до опасна ситуация или пътна злополука.

3. Да намалявате скоростта, когато на и край платното се намира дете.
4. Да не возите малки деца на предната седалка.

Не забравяйте, че децата са уязвими на пътя, просто защото са си деца. Те могат да знаят отлично пътните знаци, теорията на безопасността, може да печелят конкурси по познаване правилата на движение, но в крайна сметка са подвластни на своята детска природа. Щом са увлечени в игра или оживен разговор с приятели, се втурват през платното, забравили, че трябва да се оглеждат за приближаващи моторни средства. Играта напълно владее тяхното съзнание. Реакциите им са непредвидими и внезапни.

ДА БЪДЕМ РАЗУМНИ, ПРЕДВИДЛИВИ И ДА НАМАЛИМ СКОРОСТТА ..., ЗА ДА ЗАПАЗИМ ЖИВОТА!

Повечето инциденти по пътищата са предсказуеми и могат да бъдат предотвратени. Необходими са ни повече толерантност, уважение, и предвидливост. За да намалим грешките, които водят до нещастия и инциденти по пътищата, е добре всеки от нас:

Да не бърза!

Да внимава на пътя!

Да пази себе си и другите около него!

ЗАЕДНО ВСИЧКИ НИЕ МОЖЕМ ДА СПАСИМ ЖИВОТА НА МИЛИОНИ ХОРА!